

Sygn. akt VIII U 572/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Kalinka
Protokolant:	Ewa Grychtoł

po rozpoznaniu w dniu 20 lipca 2015 r. w Gliwicach

sprawy J. G. (G.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 6 lutego 2015r. i 31 marca 2015 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. G. prawo do emerytury poczynając od 1 stycznia 2015 roku;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Teresa Kalinka

Sygn. akt. VIII U 572/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 lutego 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. G. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 748) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A, a jedynie 2 lata, 5 miesięcy i 29 dni takiej pracy.

Następnie decyzją z dnia 31 marca 2015r. organ rentowy ponownie odmówił ubezpieczonemu J. G. prawa do emerytury w niższym wieku, w związku

z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A, a jedynie 12 lat, 1 miesiąc i 13 dni takiej pracy.

W odwołaniach od obu powyższych decyzji i w toku procesu ubezpieczony domagał się ich zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że zgodnie z zeznaniami świadków, o przesłuchanie których wnosił, wykonywał pracę w warunkach szczególnych w wymiarze ponad 15 lat i tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury.

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonych decyzji.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony J. G., urodzony (...) w dniu 23 stycznia 2015r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył (...)

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, z tym, że w ostatecznej ocenie ZUS udowodnił jedynie 12 lat, 1 miesiąc i 13 dni okresów pracy w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS wydał zaskarżone decyzje.

Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję nie uznał za pracę w warunkach szczególnych pracy wykonywanej w Zakładzie (...) (...)

w Ś. od 15 lipca 1984r. do 31 grudnia 1991r., w charakterze kierownika (...), ponieważ ZUS uznał, że ubezpieczony w tym okresie nie wykonywał stale

i w pełnym wymiarze czasu pracy, bezpośredniego nadzoru na oddziałach i wydziałach,

w których jako podstawowe są wykonywane prace wymienione w wykazie A. Zdaniem organu rentowego ubezpieczony w tym czasie wykonywał również prace administracyjno – biurowe, które nie są pracą w warunkach szczególnych.

Równocześnie ZUS zaliczył odwołującemu do pracy w warunkach szczególnych zatrudnienie u tego pracodawcy w latach 1974 – 1985 na stanowisku mistrza.

W toku procesu Sąd ustalił, iż w czasie zatrudnienia w Zakładzie (...)

i (...) Lasów Państwowych w Ś., w spornym okresie od 15 lipca 1984r. do

31 grudnia 1991r. ubezpieczony jako kierownika (...) faktycznie sprawował bezpośredni nadzór nad pracownikami pracującymi przy zrywce drewna i jego załadunku

w lesie, a także przy jego bezpiecznym rozładunku w tartakach i składach, jak również

w trakcie jego transportu samochodami ciężarowymi na terenach leśnych. W tym czasie podlegały mu 4 brygady po 12 samochodów ciężarowo – terenowych, przystosowanych do poruszania się po terenach leśnych i przewozu znacznej ilości drewna o ładowności do 15 ton. Podlegały mu też specjalistyczne pojazdy przeznaczone do zrywki drewna z miejsca jego wyrębu do miejsca załadunku. Swoim zakresem działania jego zakład obejmował 10 nadleśnictw od G. po R.. W tym czasie podlegało mu od 120 do 200 pracowników, w tym 4 – 6 brygadzystów. I 3 pracownicy biurowe. Do jego podstawowych obowiązków należało w pierwszej kolejności dbanie o zachowanie przez podległych pracowników, zasad bezpiecznej pracy, bowiem prace przy zrywce, załadunku i rozładunku drewna należały do bardzo

niebezpiecznych, zagrażających poważnymi obrażeniami lub śmiercią. Z tego też względu ubezpieczony codziennie udawał się w teren i osobiście nadzorował prace przy zrywce i załadunku drewna w rejonach, gdzie warunki terenowe były bardzo trudne, jak np. na mokradłach i trzęsawiskach, zaś w łatwiejszym terenie prace nadzorowali brygadziści.

Wyznaczał trasy przejazdu transportów drewna i nadzorował ich zachowanie w niedostępnych terenach leśnych.

Zajmował się też nadzorem nad pracownikami wyładowującymi drewno w tartakach, bowiem również te prace były nacechowane znacznym ryzykiem. Pracę wykonywał w po kilkanaście godzin dziennie. Nie zajmował się w trakcie pracy, ewidencją czasu pracy podległych pracowników, gdyż tym zajmowali się brygadziści. Bywało też tak, że spotykał się z leśniczymi w celu ustalenia kolejności prac i tras przejazdu. Również w bazie, w swoim biurze wykonywał niewielką ilość prac administracyjno – biurowych, jednak zarówno spotkania z leśniczymi, jak i prace biurowe zajmowały mu do 1 godziny czasu pracy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: zeznań świadków: B. B., K. S. (zapis rozprawy z dnia 14 lipca 2015r. minuty od 7.26

i nast.) oraz K. M. (zapis rozprawy z dnia 20 lipca 2015r. minuty od 2.39

i nast.), przesłuchania ubezpieczonego (zapis rozprawy z dnia 20 lipca 2015r. minuty od 24.50

i nast.), a także akt osobowych ubezpieczonego (koperta k. 22) oraz akt organu rentowego dołączonych do akt sprawy.

Wymienione wyżej dowody Sąd uznał za w pełni wiarygodne. Wyjaśnienia odwołującego oraz zeznania świadków są logiczne, wzajemnie się pokrywają i uzupełniają, a dodatkowo korelują z zapisami w aktach osobowych, przedstawiając łącznie rzeczywisty przebieg pracy i zakres obowiązków odwołującego w spornym okresie.

W konsekwencji, Sąd uznał, że zgromadzone dowody są kompletne i pozwalają na czynienie na ich podstawie ustaleń co do stanu faktycznego, a następnie – na rozstrzygnięcie sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, J. G. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl 184 ust 2 ustawy emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych po ukończeniu 60 roku życia.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999r. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych (tj. na dzień

31 grudnia 2008r.) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 również po dniu

31 grudnia 2008r. oraz nieprzystąpieniu do OFE albo złożeniu wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Należy podkreślić, że okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, pomimo że stanowisko jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wymieniony wyżej wykaz A nie określa bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej

w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy.

Według oceny Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w tej konkretnej sprawie wykazało, że ubezpieczony J. G. ukończył 60 rok życia i na dzień

31 grudnia 1998r. udowodnił łącznie ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym ponad 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy

w szczególnych warunkach. Nie budzi wątpliwości Sądu, że praca ubezpieczonego

w Zakładzie (...) Lasów Państwowych w Ś. od 15 lipca 1984r. do 31 grudnia 1991r. na w charakterze kierownika TOR nr 2 w (...) była faktycznie pracą

w warunkach szczególnych określoną w wykazie A, dziale XIV:

- poz. 24, tj. kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Pracując na tym stanowisku wykonywał stale bezpośredni nadzór nad pracami przy zrywce i wywozie drewna z lasu, które wymienione zostały w wykazie A, dział VI, poz. 2, stanowiącym załącznik do wyżej powołanego Rozporządzenia.

Organ rentowy nie uwzględnił odwołującemu tego okresu pracy argumentując

że ubezpieczony nie wykonywał w tym czasie stale i w pełnym wymiarze pracy w warunkach szczególnych.

Trzeba jednak podkreślić, iż w myśl z ugruntowanego już stanowiskiem judykatury

i doktryny „sądy pracy i ubezpieczeń społecznych rozpoznając sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych dokonują kontroli zgodności decyzji administracyjnych wydanych w tych sprawach z prawem w trybie odrębnym określonym w kodeksie postępowania cywilnego,

w którym to trybie **nie obowiązują ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu administracyjnym toczącym się przed organami rentowymi** ” (vide – wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 kwietnia 1996r., sygn. akt III AUr 235/96, Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 1997r., nr 1, poz. 2). Z kolei w wyroku

z dnia 25 lipca 1997r. sygn. akt II UKN 186/97 Sąd Najwyższy stwierdził, że:

„W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1984r.

w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) ”(OSNP z 1998r, Nr11, poz. 342).

Tak więc w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych mogą być przeprowadzane wszelkie dowody zmierzające do prawidłowego rozstrzygnięcia, w tym zeznania świadków.

Z powyższych przyczyn, Sąd stwierdził, że J. G. z momentem złożenia wniosku emerytalnego spełnia łącznie wszystkie warunki niezbędne do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikających z treści art. 184, ustawy z dnia 17 grudnia 1998r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 748), a tym samym jego odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w punkcie pierwszym sentencji wyroku. O kosztach orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. w związku z § 11 ust 2 i § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) w punkcie drugim orzeczenia.

SSO Teresa Kalinka